

Finantsinspeksioon

ÜLDKORRALDUS

Finantsinspeksioon

JUHATUSE OTSUS Tallinn xx. xxx 2019.

nr. x.x-x/

Finantsinspeksiooni valik lähtuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 575/2013 ja Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) nr 2018/171, mis käsitleb tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõuete olulisuse piirmäära

1. Õiguslik alus

1.1. Finantsinspeksiooni seaduse (edaspidi *FIS*) § 2 lõike 1 kohaselt on riiklik finantsjärelevalve FIS-i tähenduses järelevalve riikliku finantsjärelevalve subjektide üle ning FIS-is, krediidiasutuste seaduses (edaspidi *KAS*), krediidiaudjate ja -vahendajate seaduses, kindlustustegevuse seaduses, investeerimisfondide seaduses, kogumispensionide seaduses, väärtpaberituruse seaduses (edaspidi *VPTS*), liikluskindlustuse seaduses, makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses ja Eesti väärtpaberite registri pidamise seaduses ning nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tegevuse üle.

1.2. FIS § 3 lõike 1 kohaselt teostatakse finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusvääruse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

1.3. FIS § 6 lõike 1 punkti 8 kohaselt on Finantsinspeksiooni ülesanne finantsjärelevalve eesmärgi saavutamiseks muuhulgas täita seadusest tulenevaid ülesandeid, mis on vajalikud finantsjärelevalve eesmärgi saavutamiseks.

1.4. FIS § 55 lõike 1 kohaselt teeb Finantsinspeksiooni juhatus otsuseid ja ettekirjutusi ning annab Finantsinspeksiooni nimel korraldusi ja üldkorraldusi. FIS § 18 lõike 2 punkti 4¹ kohaselt otsustab juhatus finantsjärelevalve teostamisega seotud küsimustes FIS §-s 2 nimetatud seadustes sätestatud alustel üldkorralduse andmise Euroopa Liidu õigusaktides liikmesriigile või pädevale asutusele jäetud riigisiseste valikute kohaldamiseks.

1.5. Käesolev otsus käsitleb Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (edaspidi *CRR*) artikli 178 lõike 2 punktist d tulenevat valikut ja Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2018/171 tulenevat valikut, mis on antud otsustamiseks pädevatele asutustele. Kuna *CRR* ja delegeeritud määrus (EL) 2018/171 on otsekohalduvad, on käesolevas otsuses käsitletud nimetatud õigusaktidest tulenevat valikut ja selle põhjendusi. Otsuse eesmärgiks ei ole sisustada muid *CRR*-i ega delegeeritud määruse (EL) 2018/171 sätteid.

1.6. *CRR*-i artikli 4 lõike 1 punkti 40 kohaselt on pädevad asutused siseriikliku õiguse kohaselt ametlikult tunnustatud ametiasutused või organid, kellele on siseriikliku õigusega antud volitused teostada kõnealuses liikmesriigis toimiva järelevalvesüsteemi osana järelevalvet krediidiasutuste ja investeerimisühingute üle. Seega on Finantsinspeksiooni juhatus tulenevalt *CRR*-i artikli 4 lõike 1 punktist 40 ning FIS § 2 lõikest 1, § 18 lõike 2 punktist 4¹ ja § 55 lõikest 1 pädev otsustama *CRR*-is sätestatud valikuid.

2. Haldusakti adressaadid

2.1. Käesolevas haldusaktis sätestatu kohaldub krediidiasutustele ja investeerimisühingutele nagu need on defineeritud *CRR*-i artiklis 4.

3. Kaalutusõigus ja proportsionaalsus

3.1. Finantsinspeksioon on CRR-is ja delegeeritud määruses (EL) 2018/171 sätestatud valiku tegemisel lähtunud FIS §-s 3 sätestatud finantssektori stabiilsuse, usaldusväärsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärkidest, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

3.2. Finantsüsteemi ning õiguskindlust suurendava õigusruumi stabiilsuse tagamiseks on valiku tegemisel arvestatud samas valdkonnas varasemalt kehtinud regulatsioonidega, kus see on mõistlik ja põhjendatud.

3.3. Üldkorralduse eesmärk on kehtestada siseriiklikult ühtne olulisuse piirmäär tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõuetele. Piirmäära kehtestamine ühtlustab punktis 2.1. nimetatud adressaatide riskijuhtimist ja riskiraporteerimist, mis omakorda suurendab Finantsinspeksiooni jaoks adressaatide järelevalveliste andmete võrreldavust.

3.4. Finantsinspeksioon teeb CRR-i ja delegeeritud määruse (EL) 2018/171 alusel valiku järgnevatel kaalutlustel:

3.4.1. CRR-i artikli 178 lõike 2 punkt d volitab pädevat asutust kehtestama CRR-i artikli 178 lõike 1 punkti b tähenduses tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõude olulisuse hindamiseks piirmäära. Sellise piirmäära kehtestamisel võtab Finantsinspeksioon arvesse delegeeritud määruses (EL) 2018/171 sätestatud kriteeriume, sealhulgas seda, et eelmainitud määruse artikli 1 lõike 2 alusel on määratud vähimisi suhteliseks piirmääraks 1%.

3.4.2. Finantsinspeksioon on arvestanud valiku tegemisel Euroopa Keskpanka asjakohase analüüsiga ja selle alusel tehtud Euroopa Keskpanka määrusega (EL) 2018/1845. Finantsinspeksioon teeb sama valiku nagu Euroopa Keskpank, kuna Euroopa Keskpanka asjakohane analüüs tõestas, et absoluutsed piirmäärad 100 eurot jaenõuetele ja 500 eurot muudele nõuetele on sobilikud.

3.4.3. Finantsinspeksiooni hinnangul kajastab käesoleva üldkorraldusega CRR-i artikli 178 lõike 1 punktis b nimetatud tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõude olulisuse hindamiseks kehtestatud piirmäär mõistlikku riski taset (lähtuvalt delegeeritud määruses (EL) 2018/171 artiklist 3) ning selle kohaldamine suurendab järelevalve alla kuuluvate krediidasutuste kapitalinõuete võrreldavust.

3.4.4. Valik peegeldab mõistlikku riskitaset ega too kaasa liigselt hulgal makseviivitusi, mis tulenevad muudest asjaoludest kui võlgniku finantsraskused ega viivita võlgniku makseraskustest tingitud makseviivituste kindlakstegemist märkimisväärselt.

4. Ära kuulamisõiguse tagamine

4.1. Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 51 lõike 2 kohaselt on üldkorraldus haldusakt, mis on suunatud üldiste tunnuste alusel kindlaksmääratud isikutele või asja avalik-õigusliku seisundi muutmisele. Käesolev haldusakt on üldkorraldus.

4.2. CRR-is ja delegeeritud määruses (EL) 2018/171 sätestatud valiku tegemisel on ära kuulatud menetlusaluste arvamused ja vastuväiteid.

5. Haldusakti kättetoimetamine ja avalikustamine

5.1. HMS § 62 lõike 1 kohaselt tehakse haldusakt menetlusosalisele teatavaks vabas vormis, kui seaduses või määruses ei ole sätestatud teisiti. HMS § 25 lõike 3 kohaselt toimetatakse dokument kätte juhul, kui see on seaduse või määrusega ette nähtud ning muudel juhtudel piisab dokumendi teatavakstegemisest vabas vormis.

Finantsinspeksioon

5.2. HMS § 62 lõike 2 punkti 1 kohaselt tehakse haldusakt kättetoimetamisega teatavaks HMS-i 1. peatüki 7. jaos sätestatud korras isikule, kelle õigusi haldusaktiga piiratakse või kellele pannakse haldusaktiga täiendavaid kohustusi.

5.3. Antud juhul on tegemist üldkorraldusega, kus isikute ring, kelle õigusi haldusaktiga piiratakse või kellele pannakse täiendavaid kohustusi, on käesoleval ajahetkel teada. Tulenevalt KAS § 13 lõikest 1 ning VPTS § 48 lõikest 1 võivad krediidasutuse ja investeerimisühinguna tegutseda vaid vastavat tegevusluba omavad isikud.

5.4. Käesoleval hetkel on Finantsinspeksioonilt kehtiva tegevusloa saanud viis vähemolulist krediidasutust ja viis investeerimisühingut, kellele käesolev üldkorraldus kohaldub. Seega on teada kõik konkreetsed isikud, kelle õigusi käesoleva otsusega otsuse tegemise hetkel vahetult mõjutatakse.

5.5. Eelnevast tulenevalt tehakse käesolev otsus HMS § 62 lõike 2 punkti 1 kohaselt teatavaks asjakohastele krediidasutustele ja investeerimisühingutele kättetoimetamisega.

5.6. FIS § 53 lõike 3 punkti 1¹ kohaselt avalikustab Finantsinspeksioon oma veebilehel FIS § 55 lõike 1 alusel antud üldkorraldused.

5.7. Otsuse avaldamine Finantsinspeksiooni kodulehel võimaldab sellega tutvuda kõigil isikutel, muuhulgas võimaldab see otsusega tutvumist ka võimalikel tulevastel krediidasutustel ning investeerimisühingutel.

6. Resolutsioon

Lähtudes FIS § 18 lõike 2 punktist 4¹, § 55 lõikest 1, § 6 lõike 1 punktist 8, § 53 lõike 3 punktist 11, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 2 punktist d ning Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) nr 2018/171,

Finantsinspeksiooni juhatus otsustas:

1. Krediidasutused ja investeerimisühingud peavad hindama tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõude olulisust määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 2 punkti d tähenduses järgmise piirmäära suhtes, mis koosneb kahest komponendist:

a) võlgniku poolt sellele krediidasutusele või investeerimisühingule, selle krediidasutuse või investeerimisühingu emaaettevõtjale või tema mis tahes tütarettevõtjale tähtjaks tasumata võlgnevuste kogusumma (edaspidi *tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõue*), mille suurus on:

- i) jaenõuete puhul 100 eurot;
- ii) muude kui jaenõuete puhul 500 eurot.

b) tähtjaks tasumata krediidi iseloomuga nõude summa suhe võlgniku poolt krediidasutusele või investeerimisühingule, emaaettevõtjale või tema mis tahes tütarettevõtjatele võlgnetavasse bilansilisse kogunõudesse, välja arvatud omakapitali investeeringud, mille suurus on 1%.

2. Krediidasutused ja investeerimisühingud, mis kohaldavad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b toodud makseviivituse määratlust jaenõuetele üksiku krediidiliini tasandil, kohaldavad lõikes 1 sätestatud piirmäära krediidasutuse või investeerimisühingu, emaaettevõtja või mis tahes tütarettevõtja võlgnikule avatud üksiku krediidiliini tasandil.

3. Makseviivitus loetakse toimunuks, kui mõlemad resolutsiooni punkti 1 alapunktides a ja b sätestatud piirmäärased ületatakse 90 järjestikuse päeva jooksul.

4. Krediidasutused ja investeerimisühingud peavad kohaldama resolutsiooni punktis 1 sätestatud piirmäära hiljemalt 31. detsembril 2020.

5. Krediidasutused ja investeerimisühingud peavad teatama Finantsinspeksioonile enne 1. juunit 2019 resolutsiooni punktis 1 sätestatud piirmäära kohaldamise täpse alguskuupäeva.

Otsus jõustub selle teatavaks tegemisest.

Ärakiri otsusest toimetatakse kätte kõigile krediidasutustele ja investeerimisühingutele nagu need on defineeritud CRR-i artiklis 4. Otsus avalikustatakse Finantsinspeksiooni veebilehel.

Otsuse peale võib esitada halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul haldusakti teatavaks tegemisest arvestades.